Research Review
The Refereed Peer Reviewed
International Journal
ISSN: 2321-4708

Vol. 10, Issue: 126, August, 2023
Paper ID: RRJ0449088
https://www.researchreviewonline.com

Publishing URL: https://www.researchreviewonline.com/issues/volume-10-issue-126-august-2023/RRJ449088

ગામડામાં રહેતા અને શહેરમાં રહેતા નિવૃત શિક્ષકોમાં સામાજિકઆધારનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરવો.

સંશોધક
Geetaben keshubhai baldaniya
M.a. b.ed, phd scholar in bknmu

માર્ગદર્શક
Dr. M. A. Nandaniya
Dr. Subhaah mahila arts and commerce college, junagadh

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં યાદચ્છિકરણ નિદર્શ પધ્ધિતનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.જેમાંગામડામાં રહેતા અને શહેરના નિવૃત શિક્ષકોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો .કુલ ૧૨૦ પાત્રો લેવામાં આવ્યા હતા.તેમાં ગામડામાં રહેતા નાં ૬૦ પાત્રો જેમાંથી ૩૦ નિવ્રુતિનાં ૦ થી ૫ વર્ષ સુધીનાં નિવૃત શિક્ષકો અને ૩૦ નિવૃતીનાં ૫ વર્ષ થી વધુ સુધીનાં નિવૃતશિક્ષકો લેવામાં આવ્યા હતા.તેજ રીતે શહેર ના ૬૦ પાત્રો જેમાંથી ૩૦ નિવ્રુતિનાં ૦ થી ૫ વર્ષ સુધીનાં નિવૃત શિક્ષકો અને ૩૦ નિવૃતીનાં ૫ વર્ષ થી વધુ સુધીનાં નિવૃતશિક્ષકો લેવામાં આવ્યા હતા.પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં સર્વેક્ષણ પધ્ધિતનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો.

વિષય વિભાવના:-

ડેવિસ 1979 લોપાટા સૂચવે છે કે સામાજિક આધાર બધી ઉંમરને લાગુ પડે છે જેમાં ખાસ કરીને બાળકો અને યુવાનો પ્રમાણ માં વધારે આધાર મેળવે છે તેમના માતા પિતા નાનપણથી જ મૃત્યુ પામ્યા હોય તેના ઘડતરમાં પ્રેમ લાગણી ન મળતા હોય તે ખાસ દુઃખ અનુભવે છે અને બીજા કે જેમના માતા-પિતા જીવતા હોવા છતાં પણ તેમના માટે પ્રેમાળ ઘરનું વાતાવરણ ન હોય તેવો પણ વધારે દુઃખની લાગણી અનુભવે છે જેમને આધાર નથી હોતું ત્યારે વૃદ્ધો પણ પોતાનો અંતિમ જીવનના પોતાના જીવનસાથી મૃત્યુ પામ્યા હોય પોતે વ્યવસાયિક કાર્યમાંથી નિવૃત્ત થયા હોય ત્યારે કુટુંબના દરેક સભ્યો દરેક ઉંમરના વ્યક્તિ સાથે જોડાયેલ હોય છે અને તે તેમાંથી લાગણી દુઃખખિન્નતા એકબીજા સાથે વાત કરી હળવી કરે છે આમ સામાજિક આધાર દરેક વ્યક્તિ મેળવી શકે છે સમાજ વ્યવસ્થાની રચનાઓનો મૂળભૂત આશય એકબીજાને હું પ્રેમ સલામતી વગેરે દ્વારા સામાજિક આધાર આપવાનો હોય છે જેથી લોકો સમાજમાં સંતોષથી જીવતી હોય છે

- સમસ્યા કથન:-

  ગામડામાં રહેતા અને શહેરમાં રહેતા નિવૃત શિક્ષકોમાં સામાજિકઆધારનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરવો.

- સમસ્યાનો વ્યાપ્ત અને સીમીતીકરણ :-

- પ્રસ્તુત અભ્યાસ રાજકોટ જિલ્લાનાં ગામડામાં રહેતા અને શહેરમાં રહેતા વિસ્તારનાં જ નિવૃત શિક્ષકો ને જ આ પરિણામ લાગુ પડી શકાશે.
- શારીરિક ખોડખાપણ વાળા શિક્ષકોને આ પરિણામ લાગુપાડી શકાશે નહી.

- અભ્યાસનો હેતું:-

ગામડામાં રહેતા અને શહેરમાં રહેતા નિવૃત શિક્ષકોમાં સામાજિકઆધારનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરવો.

- *સંશોધનની શુન્ય ઉત્કલ્પના:-*

ગામડામાં રહેતા અને શહેરમાં રહેતા નિવૃત શિક્ષકોની સામાજિકઆધારનાં પ્રાપ્તાંકોના મધ્યકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત નથી.

- *સંશોધનનું પધ્ધતીશાસ્ત્ર*

નમુના પધ્ધતી:-

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં યાદચ્છિકરણ નિદર્શ પધ્ધ્તિનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.જેમાંગામડામાં રહેતા અને શહેરના નિવૃત શિક્ષકોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો .કુલ ૧૨૦ પાત્રો લેવામાં આવ્યા હતા.તેમાં ગામડામાં રહેતા નાં ૬૦ પાત્રો જેમાંથી ૩૦ નિવૃતિનાં ૦ થી ૫ વર્ષ સુધીનાં નિવૃત શિક્ષકો અને ૩૦ નિવૃતીનાં ૫ વર્ષ થી વધુ સુધીનાં નિવૃતશિક્ષકો લેવામાં આવ્યા હતા.તેજ રીતે શહેર ના ૬૦ પાત્રો જેમાંથી ૩૦ નિવૃતિનાં ૦ થી ૫ વર્ષ સુધીનાં નિવૃત શિક્ષકો અને ૩૦ નિવૃતીનાં ૫ વર્ષ થી વધુ સુધીનાં નિવૃતશિક્ષકો લેવામાં આવ્યા હતા.પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં સર્વેક્ષણ પધ્ધ્તિનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો.

- સંશોધનના સાધનો :-

પ્રાસ્તુત અભ્યાસમાંનિવૃત શિક્ષકોની સામાજિકઆધારના જાણવા માટે વ્યક્તિગત માહિતીપત્રકઅને રીતુ મહેરા અને પી કુલહરા રચિત સામાજિકઆધાર તુલાનો નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

- સંશોધન યોજના

પ્રસ્તુત અભ્યાસ વિશે માહિતી પ્રાપ્ત કરવા માટે પ્રતિનિધીરૂપ નમુના પસંદગી માટે રાજકોટ જિલ્લાનાં ગામડામાં રહેતા અને શહેરમાં રહેતા વિસ્તારનાં નિવૃત પુરુષ શિક્ષક ભાઇઓ અને નિવૃત પુરુષ શિક્ષક બહેનો ને નમુનારૂપે પસંદ કરવામાં આવ્યા હતા આ માહીતી મેળવવા માટે ગામડામાં રહેતા અને શહેરમાં રહેતા.

પ્રસ્તુત અભ્યાસ વિશે માહિતી પ્રાપ્ત કરવા માટે પ્રતિનિધિ રૂપ નમુના પસંદગી માટે જુનાગઢ જિલ્લાનાં શહેરી અને ગ્રામ્ય વિસ્તારના નિવૃત શિક્ષકો ને નમુના રૂપે પસંદ કરવામાં આવ્યા હતા આ

Research Review
The Refereed Peer Reviewed
International Journal
ISSN: 2321-4708
Vol. 10, Issue: 126, August, 2023
Paper ID: RRJ0449088
https://www.researchreviewonline.com
Publishing URL: https://www.researchreviewonline.com/issues/volume-10-issue-126-august-2023/RRJ449088

માહીતી મેળવવા માટે શહેરી અને ગ્રામ્ય વિસ્તારના નિવુત શિક્ષકો પાસેથી પ્રશ્નાવલીની વિગતો ભરાવવામાં આવી હતી .આ માહિતી ગુણાત્મક પ્રકારની હતી જેને સંખ્યાત્મક બનાવીને આંકડાશાસ્ત્રીય 2 2 ફેક્ટોરીયલ ડિજાઇનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

પરિણામ કોષ્ટક :-

ટેબલ -1 રહેણાંક વિસ્તાર પરિવર્ત્યનું ખિન્નતાના મધ્યકો અને F દર્શાવતુ કોષ્ટક.

VARIABLES	N	MEAN	F	SIG.
A1	60	15.66	5.84	0.01
A2	60	9.28		

ટેબલ -2 રહેણાંક વિસ્તાર પરિવર્ત્યનું તફાવત દર્શાવતુ L.S.D કોષ્ટક.

SR.NO	PAIRS		MEAN DIFF.	SIG.
1	A1 VS A2		1.55	0.01

L.S.D LEVEL 0.05 3.82 1.01 = 5.03

પરિણામ કો. નં.1 માં જોતા જણાય છે કે નિવૃત્ત શિક્ષકોમાં રહે ઠાણ ના પ્રમાણમાં ગણતરી કરીને પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત 5.84 છે .જ્યારે 0.05 અર્થસૂચાક કક્ષીએ F ની કિંમત 3.86 અને 0.1 F નું મુલ્ય 5.84 છે અહીં પ્રાપ્ત થયેલ F ની કિંમત મોટી છે તેથી સાર્થક તફાવત છે. જે સાબીત કરે છે કે શહેરના વિસ્તારમાં રહિશનિવૃત શિક્ષકોકરતા ગમડાના વિસ્તારમાં રહિશ નિવૃત શિક્ષકોમાં સામજીક આધાર વધુ છે.

નિવૃત્ત શિક્ષકોમાં રહે ઠાણ ના પ્રમાણમાં LSD તફાવત પણ સાર્થક જોવા મળે છે જે કોષ્ટક 2 માં દર્શાવવામાં આવેલ છે. અહીં એ A1 VS A2 તે શહેરના વિસ્તારમાં રહિશ નિવૃત શિક્ષકોઅને ગમડાના વિસ્તારમાં રહિશ નિવૃત નિવૃત્ત શિક્ષકોમાં સમજીકઆધાર ના Mean ક્રમશ: 15.66 અને 9.28 છે તેમની મધ્યેની અસમાનતા 1.55 છે જે 0.01 અર્થસૂચાક કક્ષીએસાર્થક છે જેથી કહી શકાય કે કે શહેરના વિસ્તારમાં રહિશનિવૃત શિક્ષકોકરતા ગમડાના વિસ્તારમાં રહિશનિવૃત શિક્ષકોમાં સામજીક આધાર વધુ છે.